

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

Komisija za izbor u zvanje REDOVNI PROFESOR za PODRUČJE (OBLAST): HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: ARHEOLOGIJA, GRANA: OPĆA ARHEOLOGIJA (predmeti: Uvod u arheologiju 1 i 2, Arheološki praktikum 1 i 2, Metodologija naučnih istraživanja, Arheološka teorija), PREHISTORIJA, (predmeti: Paleolit i mezolit, Neolit i eneolit, Metalno doba, Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1 i 2, Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja, Brončano i željezno doba na području Bosne i Hercegovine, Kulturne odlike neolita i eneolita, Litičke industrije starijeg kamenog doba, Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta), na Odsjeku za arheologiju Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta.

VIJEĆU FAKULTETA
SENATU UNIVERZITETA U SARAJEVU

Na osnovu člana 69. stav (1) tačka f), 123, 124, 126 tačka d) i 176 Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo”, 36/22), člana 111. tačka 1) i 236. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-14-35-1/23 od 26. 07. 2023. godine, Odluke Vijeća Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta broj: 02-01/163 od 25.04.2024. godine, te Odlukom Senata Univerziteta u Sarajevu o davanju saglasnosti na raspisivanju konkursa, broj: 01-9-126/24 od 29. 5. 2024. godine (djelovodni broj Fakulteta: 02-01/251 od 7. 6. 2024. godine), a na osnovu pisane obavijest Stručne službe Fakulteta broj: 03-02/510 od 03.07. 2024. godine, Vijeće Fakulteta donijelo je Odluku broj: 02-01/270 od 03. 07. 2024. o imenovanju Komisije za izbor u zvanje **REDOVNI PROFESOR** za PODRUČJE (OBLAST): HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: ARHEOLOGIJA, GRANA: OPĆA ARHEOLOGIJA (predmeti: Uvod u arheologiju 1 i 2, Arheološki praktikum 1 i 2, Metodologija naučnih istraživanja, Arheološka teorija), PREHISTORIJA, (predmeti: Paleolit i mezolit, Neolit i eneolit, Metalno doba, Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1 i 2, Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja, Brončano i željezno doba na području Bosne i Hercegovine, Kulturne odlike neolita i eneolita, Litičke industrije starijeg kamenog doba, Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta), na Odsjeku za arheologiju Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta. Komisija se imenuje u sastavu:

PROF. DR. PREDRAG NOVAKOVIĆ, doktor znanosti na području arheologije, redovni profesor na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Ljubljani za područje arheologije, predsjednik,

PROF. DR. STAŠA BABIĆ, Doktor arheoloških nauka, redovna profesorica na Univerzitetu u Beogradu- Filozofski fakultet za užu naučnu oblast Arheologija, članica,

PROF. DR. ADNAN BUSULADŽIĆ, doktor nauka iz oblasti arheologije, redovni profesor na Odsjeku za arheologiju Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta za PODRUČJE (OBLAST) HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: ARHEOLOGIJA, GRANA: Antika i Opća

arheologija (predmeti: Arheološki praktikum 3, 4, 5, 6, Arheologija Grčke i Rima 1, Arheologija Grčke i Rima 2, Kasnoantička i straokršćanska arheologija, Iliri i grčki svijet, Iliri i rimski svijet, Arheologija antičke Bosne i Hercegovine, IP Antičke svjetiljke na tlu Bosne i Hercegovine, Historija Ilirika II, IP Umjetnost antičkih mozaika na tlu BiH, Rimska provincijalna arheologija), član.

Konkurs je objavljen na internetskoj stranici Univerziteta u Sarajevu, Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta i u dnevnom listu Dnevni avaz 11. 06. 2024. godine te je zaključen 26. 06. 2024. godine. Na objavljeni konkurs prijavu je dostavio 1 (jedan) kandidat, prof. dr. Adnan Kaljanac, doktor arheoloških nauka. Komisija je konstatirala da je prijava potpuna i blagovremena.

Zahvaljujući se na ukazanom povjerenju, te nakon uvida u prijavu i dokumentaciju koju je kandidat prof. dr. Adnan Kaljanac dostavio, kao i temeljem poznavanja njegovog naučnoistraživačkog rada, Komisija ima čast podnijeti Vijeću Fakulteta i Senatu Univerziteta u Sarajevu sljedeći

IZVJEŠTAJ

BIOGRAFSKI PODACI

a) Obrazovanje

Prof. dr. Adnan Kaljanac rođen je u Sarajevu. Godine 2001. upisuje studij Historije na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu koji završava 2006. godine, nakon čega upisuje studij Ilirologije na istome mjestu, te studij završava 2009. godine odbranom rada pod naslovom Etnogeneza Ilira u svjetlu novih saznanja, te tom prilikom stiče diplomu Magistra historijskih nauka. Godine 2009. upisuje doktorski studij na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, koji završava 2013. godine odbranom teme pod naslovom *Problem of archaeological research of ethnogenesis : the case of the Bronze Age in Bosnia and Herzegovina = Problem arheoloških raziskav etnogeneze na primeru bronaste dobe Bosne in Hercegovine.*

b) Izbori u zvanja

Tokom akademske 2009/2010. godine je Adnan Kaljanac izabran u zvanje asistenta na oblastima *prehistorije* i *opće arheologije* na Katedri za arheologiju Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Od 2013. godine izabran je u zvanje docenta za oblast *prehistorije* i *opće arheologije* na Katedri za arheologiju Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Od 2018. godine kolega Kaljanac radi u zvanju vanrednog profesora za oblast *prehistorije* i *opće arheologije* na Univerzitetu u Sarajevu – Filozofskom fakultetu.

NAUČNI I STRUČNI RAD KANDIDATA

a) Knjige

Prof.dr. Adnan Kaljanac je dosada bilo samostalno, ili u koautorstvu, objavio ukupno tri naučne i jedna stručna knjiga, od čega su dvije naučne i jedna stručna knjiga objavljene u periodu od izbora u zvanje *vanredni profesor*, i to:

1. Šaćić Beća, Amra, Adnan Kaljanac, Edin Veletovac i Jesenko Hadžihasanović. 2020. *Sve što trebate znati o najstarijoj baštini Sarajeva : vodič za turiste*. Sarajevo : Filozofski fakultet Univerziteta

U navedenoj stručnoj monografiji je na sažet i stručan način predstavljeno vrijedno arheološko nasljeđe najstarijih prahistorijskog i antičkog perioda pronađenog tokom posljednjih 150 godina na području u i oko Sarajeva, te je tako na ovaj način široj publici predstavljeni arheološki nalazi i lokaliteti koji prikazuju značaj i mjesto u svijetu u prošlosti areala koji danas zauzima područje grada Sarajeva. Tako je prvo predstavljena geografska pozicija Sarajeva i prva istraživanja prahistorijsko perioda sa okupacijom Austro-Ugarske monarhije od 1878. godine, te se nastavlja sa pregledom historijskih podataka o antičkom periodu na području Sarajeva i njegove okoline. U nastavku knjige se predstavljaju arheološki lokaliteti koje je danas moguće posjetiti, a koji korespondiraju prahistorijskim periodima paleolita, neolita, eneolita, brončanom i željeznom dobu. Paralelno sa ovim su predstavljeni i nalazi koji su danas izloženi u Bursa bezistanu, depadensu JU Muzeji Sarajeva. Zasebno se razmatraju i nalazi koji se mogu povezati sa periodom rimske pravlasti na ovome području. Kao posebna poglavlja su kratko predstavljeni najbitnije karakteristike prahistorijskih i antičkih predmeta koji su izloženi u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine, te arheološki lokalitet Aquae – Rimski urbani centar na području današnje Ilidže. Dodatni značaj ove publikacije je činjenica da je napisana dvojezično, na bosanskom i engleskom jeziku, što daje dodatnu priliku da se izvrši diseminacija podataka zainteresiranoj publici.

2. Kaljanac, Adnan. 2023. *Stranputice rane arheologije u Bosni i Hercegovini = Paradoxes of early archaeology in Bosnia and Hercegovina*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Monografija *Stranputice rane arheologije u Bosni i Hercegovini* prati nastanak i razvoj arheologije kao nauke na području Bosne i Hercegovine od 1878. godine pa sve do početka II svjetskog rata na prostoru Kraljevine Jugoslavije. Jedinstvenost ove monografije se ogleda u činjenici da su korištena, a u samome tekstu i predstavljena, arhivska građa u obliku službenih i ličnih prepiski različitih arheologa, ličnosti i institucija (od najvećeg značaja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine) u prethodno navedenom periodu. Ovakav pristup koji je autor odabrao daje priliku čitaocu da dobije uvid u metode rada i mišljenja o prošlosti prvih arheologa koji su djelovali na području Bosne i Hercegovine u Austro-Ugarskom periodu i tokom trajanja Kraljevine Jugoslavije. U prvom poglavlju autor raspravlja o arheološkim podacima kao ontološkim činjenicama, gdje autor koristeći različite filozofske i arheološke pristupe raspravlja o prirodi arheoloških podataka i načinima njihove upotrebe. U idućem poglavlju autor temeljito analizira, u svjetlu novih podataka, rad i pristup Austro-Ugarskih arheologa tokom godina prevlasti Monarhije. Dalje u knjizi autor Adnana Kaljanac čitaocima donosi dvadeset pojedinačnih primjera, sa pratećom pisanom građom o istim, od kojih je ilustrativan primjer natpisa s lokaliteta Vagana kod Šipova koji je objavljen čak tri puta u istom broju Glasnika Zemaljskog muzeja iz 1890. godine, dok se originalni prijepis iz 1889. godine (koji je predstavljen u ovoj monografiji) razlikuje u nekim tačkama od članaka u

kojima je objavljen natpis. Također od naučnog značaja je predstavljanje javnosti nepoznatog dokumenta kojim se dozvoljava amatersko istraživanje, kao i certifikati kojima se potvrđivalo da izvjesni Grga Mlinarević je ovlašteno lice za iskopavanje i prikupljanje starina, a bez diplome arheologa. U idućoj cjelini autor opisuje pristup prema arheološkim nalazima i podacima u periodu između dva svjetska rata, odnosno tokom uprave Kraljevine Jugoslavije. Tako se ovdje mogu izdvojiti dokumenti koji govore o novom pristupu pri izdavanju dozvole za istraživanja, gdje se radovi ne mogu obaviti bez prisustva arheologa iz Zemaljskog muzeja. Od najvećeg značaja u pristupu arheologa u ovom periodu su primjeri Vejsila Ćurčića i Vladislava Skarića, koji prema dokumentima su se posvetili očuvanju postojećih vidljivih arheoloških ostataka. Tako je Ćurčić se posvetio konzervaciji Starih gradova, što je autor predstavio na primjeru Starog grada Tešanj, dok je Vladislav Skarić najodgovornija osoba da Vojska Kraljevine Jugoslavije ne uništi Stari grad Zvornik tokom različitih manevarskih vježbi. Oba navedena primjera su do sada nepoznati u objavljenoj građi. U zadnjoj cjelini autor Kaljanac upoređuje Austro-Ugarski period i period Kraljevine Jugoslavije, te predstavlja svoje zaključke o njima.

Knjiga je napisana dvojezično, na engleskom i bosanskom jeziku, što doprinosi njenoj naučnoj diseminaciji izvan prostora zapadnoga Balkana. Od značaja je i činjenica da je kao izdavač Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine prepoznala vrijednost ove knjige za bosanskohercegovačku arheologiju i nauku uopćeno.

Kao posebnu vrijednost ove monografije, Komisija ističe da ona predstavlja prvi model pristupa primjene historijske i arhivske građe za analizu pristupa i viđenja prošlosti arheologa tokom Austro-Ugarske uprave Bosne i Hercegovine i arheologa iz Kraljevine Jugoslavije. Iz ovog razloga je ona od velike vrijednosti kako sa gledišta istraživanja u oblasti arheologije, tako i u pogledu mogućnosti primjene ovog modela istraživanja na drugim primjerima izvan Bosne i Hercegovine. Također je od značaja jer donosi nove podatke o konzervaciji starih gradova na području Bosne i Hercegovine, te očuvanju grada Zvornika od uništenja tokom različitih vojnih manevara.

3. Kaljanac, Adnan. 2024. *U stranoj zemlji : Ćiro Truhelka u Bosni i Hercegovini = In a foreign country : Ćiro Truhelka in Bosnia and Herzegovina*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

U ovoj monografiji autor Adnan Kaljanac predstavlja ličnost i rad Ćire Truhelke na prostoru Bosne i Hercegovine primarno fokusirano na period od njegovog dolaska u Bosnu i Hercegovinu 1886. godine pa sve do njegovog odlaska 1922. godine. Tako u monografiji se počinje uvidom u biografske podatke i godine školovanja Ćire Truhelke i pozadine njegovog odlaska u Bosnu i Hercegovinu 1886. godine. U nastavku autor govori o tome kako su ga vidjele različite generacije historičari i arheolozi, od prve ocjene njegovog rada povodom pedesete godišnjice osnivanja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, pa sve do modernih tumačenja ličnosti kao što su Nives Majnarić Pandžić ili Mira Kolar-Dimitrijević. Kao posebnu ličnost izdvojen je Šefik Bešlagić, ponajviše zbog činjenice da je navedeni ostavio rukopise na osnovu koji se može pretpostaviti da je tokom 1970-tih vjerovatno pripremao publikaciju o Ćiri Truhelki. U idućoj cjelini autor monografije predstavlja ličnu korespondenciju Ćire Truhelke sa nizom ljudi, među kojima se izdvaja ona sa Isidorom Kršnjavim, a pomoću kojih se dobiva uvid o ličnim mislima Truhelke, a koje nisu uvijek vidljive u naučnim publikacijama koja je isti pisao tokom života. Ovoj cjelini kandidat Kaljanac dodaje komplementarno poglavlje gdje su izloženi crteži iz svakodnevnog života u

bosanskohercegovačkim gradovima sa kraja 19. stoljeća, te crteži i zabilješke o srednjovjekovnim gradovima koje je Truhelka posjetio tokom svojih putovanja po Bosni i Hercegovini. Iduće poglavlje je posvećeno podacima o Truhelkinim arheološkim istraživanjima Kraljevina, Donjoj Dolini, Glasincu i drugim mjestima, a na osnovu njegovih zabilješki u ličnim dnevnicima. Ovdje autor također koristi priliku da predstavi problematiku Ilira u bosansko-hercegovačkoj nauci, te njena manifestacija u arheološkoj misli, a sa ciljem uvođenja u istraživanja koja je obavljao Ćiro Truhelka na glasinačkom području. U posljednjem poglavlju prije zaključnih razmatranja se temeljito i studiozno prvo, na osnovu Truhelkinih ličnih zapisa, analiziraju rezultati nekih istraživanja na lokalitetima na glasinačkom području, da bi se na samome kraju postavilo pitanje o kvaliteti Truhelkinih radova u svjetlu njegovih pisama i lične korespondencije koja je do danas bila nepoznata široj stručnoj i ostaloj javnosti.

I ova knjiga je napisana dvojezično, na engleskom i bosanskom jeziku, što doprinosi njenoj naučnoj diseminaciji izvan prostora zapadnoga Balkana. Od značaja je i činjenica da je na osnovu uspjeha prethodne knjige i za ovu monografiju izdavač Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, te je tim izborom ukazala na naučnu vrijednost ove knjige za bosanskohercegovačko društvo.

Posebna vrijednost ove monografije se ogleda u tome da se radi o drugoj dijelu serijala knjiga (od kojih je prva *Stranputice rane arheologije u Bosni i Hercegovini*) o počecima arheologije i arheološke misli na području Bosne i Hercegovine, te kao takva predstavlja nadogradnju na metode i ideje iznesene u prvoj knjizi serijala, i rasvjetljava do sada nepoznate podatke o prošlosti arheologije kao nauke na području Bosne i Hercegovine, ponajviše o samome fokusu knjige, Ćiri Truhelki, ali i o ostalim naučnicima koji su se bavili ovom problematikom do danas.

b) Radovi

Od ukupno 27 naučnih i stručnih radova, od posljednjeg izbora u zvanje je prof.dr. Adnan Kaljanac objavio petnaest (15) naučnih radova, i to kako slijedi:

1. Kaljanac, Adnan, i Elma Hantalašević. 2019. »Glasinačka istraživanja Blagoja Govedarice i pokušaj metodološkog razvoja bosanskohercegovačke arheologije: Iskorak u budućnost do koje još nismo stigli«. Godišnjak Centra za balkanološka istraživanja Akademije nauka i umjetnosti BiH, 48:181-98. <https://doi.org/10.5644/Godisnjak.CBI.ANUBiH-48.125>.
2. Kaljanac, Adnan, i Dženan Brigić. 2020. »Rezultati arheološke prospekcije 2017. godine na prahistorijskom lokalitetu Butmir i njegovo stanje danas / Results of the archeological prospection on the site of Butmir from 2017«. Journal of BATHINVS Association ACTA ILLYRICA / Godišnjak Udruženja BATHINVS ACTA ILLYRICA (4): 17-48. <https://doi.org/10.54524/2490-3930.2020.17>.
3. Kaljanac, Adnan i Jesenko Hadžihasanović. 2020. »Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja oko lokaliteta nacionalnog spomenika Arheološko područje Mili - Krunidbena i grobna crkva bosanskih kraljeva, Arnautovići, općina Visoko - Terenski dio«. Radovi Zavičajnog muzeja – Visoko (1): 130-184.
4. Kaljanac, Adnan. 2021. »The Legend of Cadmus: The Foundation of the City of Butoa and the Possible Origin of the Name Illyrians«. Journal of BATHINVS Association

ACTA ILLYRICA / Godišnjak Udruženja BATHINVS ACTA ILLYRICA, no. 5 (December): 17-62. <https://doi.org/10.54524/2490-3930.2021.17>.

5. Kaljanac, Adnan. 2021. »Legenda o Kadmu: Osnivanje grada Butoe i moguće porijeklo imena Iliri«. u: Dušan Medin (ur.), Antička Budva, Zbornik radova s međunarodnog multidisciplinarnog naučnog simpozijuma po pozivu održanog u Budvi 28-30. novembra 2018.godine, 2021, 26 – 73.
6. Kaljanac, Adnan, i Maida Turkmanović. 2022. »Crtice o Pljosnoj stijeni u mjestu Radoinja – Da li ranija istraživanja pružaju adekvatan izvor znanja?«. Užički Zbornik 46, 2022, 9 – 40.
7. Kaljanac, Adnan, Jesenko, Hadžihasanović i Maida Turkmanović. 2022. »Студија случаја : употреба РТИ технике фотографисања за ревизију античког натписа из Завичајног музеја у Новој Вароши«. Novopazarski zbornik (45) 187-196.
8. Kaljanac, Adnan i Jesenko Hadžihasanović. 2022. »Rezultati arheoloških istraživanja na lokalitetu Kundruci kod Visokog (prethodno saopštenje)«. Radovi Zavičajnog muzeja – Visoko (2): 9-71.
9. Kaljanac, Adnan i Jesenko Hadžihasanović. 2022. »Experiences, results, and knowledge transfer during UNSA archaeological research using geophysical measuring devices, laser scanning, LiDAR, and UAV from 2016 to today«. u: Jasna Vuković ur. STEM in Heritage: Procedures, Methods, and Teaching, 145-162.
10. Kaljanac, Adnan, Jesenko Hadžihasanović i Elma Abaspahić. 2023. »Archaeology as a Collection of Objects d'Art Artefacts. Austro-Hungarian Occupation of Bosnia and Herzegovina as the Birth of (Non) Scientific Archaeology, Archaeology & Colonialism«. Archaeological Review from Cambridge, 38(1): 57-76.
11. Kaljanac, Adnan i Jesenko Hadžihasanović. 2023. »Rezultati arheološke prospekcije 2017. godine na lokalitetu Vranjače«. Godišnjak Centra za balkanološka istraživanja Akademije nauka i umjetnosti BiH, 51:51-64.
12. Šutić, Majda, Adnan Kaljanac i Jesenko Hadžihasanović. 2023. »Rezultati arheoloških istraživanja na lokalitetu Baričko brdo – Lug: (prethodno saopštenje)«. Godišnjak Centra za balkanološka istraživanja Akademije nauka i umjetnosti BiH, 52: 52-173.
13. Kaljanac, Adnan. 2003. »Idea or interpretation: forming the identity of Illyrians in early archaeological studies«. Ars & Humanitas, 17(2): 107-127.
14. Kaljanac, Adnan, Jesenko Hadžihasanović i Ago Mujkanović. 2023. »Rezultati arheološke prospekcije na antičkom zidu uz kazamate na Starom gradu Tešanj«. Naše Starine, 24: 55-76.
15. Stergar, Robert, Adnan Kaljanac, Tino Tomas i Jesenko Hadžihasanović. 2023. »Saradnja Zavoda za zaštitu spomenika i tima arheologa na trasi Vc«. Naše Starine, 24: 177-194.

Radovi se uglavnom bave metodološkim problemima unutar arheološke nauke, primjenom savremenih tehnologija u proučavanju arheoloških ostataka na terenu, predstavljanju arheoloških istraživanja, kao i korištenjem historijskih izvora, te historijske i arhivske građe

sa ciljem boljeg razumijevanja pristupa ranijih arheologa prema proučavanju prošlosti. Radovi su objavljeni u časopisima indeksiranim u bazama relevantnim za humanističke nauke. U ovome izvještaju Komisija predstavlja tri članka, jedan vezan za načine korištenja historijske i arhivske građe za razumijevanje pristupa ranijih arheologa, drugi o primjeni modernih tehnologija u proučavanju arheoloških ostataka i jedan gdje su predstavljani rezultati arheoloških istraživanja.

1. Kaljanac, Adnan, Jesenko Hadžihasanović i Elma Abaspahić. 2023. »Archaeology as a Collection of Objects d'Art Artefacts. Austro-Hungarian Occupation of Bosnia and Herzegovina as the Birth of (Non) Scientific Archaeology, Archaeology & Colonialism«. *Archaeological Review from Cambridge*, 38(1): 57-76.

U ovome članku kandidat sa ostalim autorima predstavlja problematiku pristupa Austro-Ugarske monarhije prema arheološkom naslijeđu tokom uprave prostora današnje Bosne i Hercegovine. Naime, prema domaćoj historiografiji, razvoj arheoloških istraživanja i arheologije u Bosni i Hercegovini započeo je značajnim političkim promjenama koje je obilježio Berlinski kongres 1878. godine i uspostavljanje austrougarske vlasti. U brojnim političkim i društvenim transformacijama, autori podvlače da je jedan od prioriteta bio značajni poduhvat osnivanja pokrajinske ustanove Zemaljskog muzeja, koji je dominantno obilježio arheologiju Bosne i Hercegovine. Tako autori navode da je od njegovog osnivanja 1888. godine do raspada Austro-Ugarske i završetka Prvog svjetskog rata, Zemaljski muzej u Sarajevu djelovao je sa brojnim terenskim istraživanjima, što je rezultiralo mnogim značajnim otkrićima tog vremena. Međutim, brojni nedostaci ukazuju na izrazit gubitak i zanemarivanje konteksta arheoloških nalaza. Donoseći analize različitih prepiski arheologa tog perioda, autori su ukazali na to da za mnoge poznate lokalitete i arheološke nalaze koji se spominju u brojnim kasnijim interpretacijama prošlosti gotovo nemoguće odrediti čak i približne lokacije otkrića. Iz tog razloga, članak pokazuje da se većina arheoloških nalaza iz ovog doba u Bosni i Hercegovini mogu smatrati, zapravo, grupom artefakata koji imaju samo kolekcionarsku, nenaučnu vrijednost u savremenim arheološkim poimanjima prošlosti na ovim prostorima.

2. Kaljanac, Adnan i Jesenko Hadžihasanović. 2022. »Rezultati arheoloških istraživanja na lokalitetu Kundruci kod Visokog (prethodno saopštenje)«. *Radovi Zavičajnog muzeja – Visoko* (2): 9-71.

U članku kandidat, zajedno sa drugim autorom, prezentuje prethodne rezultate arheoloških istraživanja obavljenih tokom 2020. godine na lokaciji Kundruci u zaseoku Hadžići kod Visokog, a na kojem su evidentirani arheološki ostaci koji se mogu datirati u neolitski period. U prvom dijelu je opisan metodološki pristup istraživanjima korišten tokom dviju kampanja arheoloških istraživanja, te ukratko je opisan tok radova na terenu. U idućem dijelu članka je izvršen opis dijela otkopanih površina tokom prve kampanje istraživanja, kao i rezultati geofizičkih istraživanja na jugozapadnom dijelu lokaliteta. U nastavku su predstavljeni rezultati istraživanja iskopa KOP 1 i 2, u kojima su evidentirane različite arheološke pojave tokom druge kampanje arheoloških istraživanja. Unutar ove cjeline članka je izvršena komparacije kamene podne konstrukcije, pronađene tokom druge kampanje istraživanja, sa sličnim primjerima u Bosni i Hercegovini i okolnim zemljama. Ovdje su također dati rezultati iskopa manjih sondi rađenih tokom druge kampanje istraživanja. Na kraju rada je predstavljen izbor pronađenih arheoloških nalaza iz prve i druge kampanje istraživanja.

3. Kaljanac, Adnan. 2003. »Idea or interpretation: forming the identity of Illyrians in early archaeological studies«. *Ars & Humanitas*, 17(2): 107-127.

Kandidat Adnana Kaljanac je u članku predstavio problematiku ponovne pojave starih arheoloških ideja u nacionalnim arheologijama, a neposredno nakon raspada Jugoslavije. Ovo se posebno odnosilo na etnogenetska i identitetska pitanja o Ilirima, pitanje koje je bilo od ogromnog značaka tokom trajanja SFR Jugoslavije. Nove ideje su varirale od onih koje su nastavile da se dalje razvijaju na već postavljenoj bazi zasnovanoj na starim teorijama, te na taj način da ih reafirmišu, dok su sa druge strane određeni naučnici, a kao najznačajniji bi bio Danijel Džino, pristupili pokušajima dekonstrukcije ovih starih teorija. Tako se u radu pristupa početcima nastanka pojma Iliri, a prije svega na osnovu početnih arheoloških saznanjima, a da bi se dodala još jedna komponenta u dekonstrukcije Ilira. Sa ovim na umu autor rada koristi prva i najmasovnija iskopavanja na Glasincu iz 19. stoljeća, te ih analizira sa ciljem utvrđivanja u kojoj mjeri su bila pouzdana i koliko su poslužila kao empirijski osnov za stvaranje narativa o Ilirskom Glasincu i Ilirima u jugoslavenskoj arheologiji 50-tih i 60-tih godina dvadesetog stoljeća.

Komisija ističe da tri predstavljena, ali i svi ostali radovi kandidata prof. Kaljanca, napisani u razdoblju od prethodnog izbora u zvanje vanrednog profesora, predstavljaju izuzetno vrijedan naučnoistraživački doprinos. Posebno naglašavamo činjenicu da radovima gdje koristi arhivski građu da predstavi u novome svjetlu pristupe ranijih arheologa u njihovom proučavanju prošlosti, kandidat prof. Kaljanac otvara posve nove istraživačke pravce u arheologiji. S druge strane, objavljivanjem rezultata arheoloških istraživanja i primjena novih savremenih tehnologija u proučavanju arheoloških ostataka na terenu, kandidat pridodaje širenju naučnoistraživačkih obuhvata sadašnje arheološke nauke.

c) Terenski radovi

U periodu od izbora u posljednje zvanje je prof.dr. Adnan Kaljanac organizirao i uspješno vodio 18 terenskih istraživanja na različitim arheološkim lokalitetima kao i arheološku prospekciju više dionica na autoputu Koridor Vc, i to kako slijedi:

1. 04/01/2019 – 11/01/2019:
Organizacija i vođenje implementacije preventivnih arheoloških istraživanja na trasi autoputa Koridor Vc, dionica Mostar Jug-Počitelj, poddionica Buna –Počitelj
2. 01/04/2019 – 04/04/2019:
Organizacija i vođenje implementacije arheoloških istraživanja na lokalitetu nekropole sa stećcima Gornje Breške kod Tuzle
3. 30/06/2019 – 16/07/2019:
Organizacija i vođenje implementacije preventivnih arheoloških istraživanja na trasi autoputa Koridor Vc, poddionica Vranduk –Ponirak i dionica Mostar Jug-Počitelj, poddionica Počitelj-Zvirovići
4. 19/09/2019 – 03/10/2019:
Organizacija i vođenje implementacije preventivnih arheoloških istraživanja na trasi autoputa Koridor Vc, dionica Tarčin-Konjic, poddionica Tarčin-Ivan i dionica Nemila-Donja Gračanica, poddionica Vraca – Donja Gračanica
5. 20/10/2019 – 24/10/2019:
Organizacija i vođenje implementacije preventivnih arheoloških istraživanja na lokalitetu Polje, Mratinići, općina Kreševi - II faza
6. 03/01/2020 – 04/07/2020:

- Organizacija i vođenje implementacije zaštitnih arheoloških istraživanja i izmještanja tumula na dionici autoceste Počitelj-Zvirovići
7. 27/07/2020 – 17/08/2020:
Organizacija i vođenje implementacije arheoloških istraživanja na lokalitetu Kundruci kod Visokog
 8. 30/10/2020 – 06/11/2020:
Organizacija i vođenje implementacije sistematskih arheoloških istraživanja na lokalitetu Kundruci kod Visokog
 9. 28/05/2021 – 30/05/2021:
Organizacija i vođenje implementacije sistematskih arheoloških istraživanja lokaliteta Trebačkog brda, općina Tešanj
 10. 25/09/2021 – 30/09/2021:
Organizacija i vođenje implementacije arheoloških iskopavanja, konzervacije, i revitalizacije Starog grada Tešanj – I faza, probna arheološka istraživanja i utvrđivanje arheološkog i arhitektonskog potencijala
 11. 15/10/2021 – 18/10/2021:
Organizacija i vođenje implementacije istražnih radova na lokalitetu nacionalnog spomenika Istorijska cjelina – Stari grad Bjelaj (Bilaj) u Bjelaju, opština Bosanski Petrovac
 12. 01/02/2022 – 05/02/2022:
Organizacija i vođenje implementacije preventivnih arheoloških istraživanja na trasi autoputa Koridor Vc, na poddionici Putnikovo brdo- Medakovo
 13. 25/06/2022 – 19/07/2022:
Organizacija i vođenje implementacije zaštitnih arheoloških istraživanja na trasi brze ceste Lašva - Nević Polje, Poddionica Izlaz iz poslovne zone Vitez - Pelja Nević Polje
 14. 03/09/2022 – 21/09/2022:
Organizacija i vođenje implementacije preventivnih arheoloških istraživanja na trasi autoputa Koridor Vc, na poddionici Medakovo - Ozmica
 15. 22/10/2022 – 05/11/2022:
Organizacija i vođenje implementacije preventivnih arheoloških istraživanja na trasi autoputa Koridor Vc, na poddionici Mostar Jug - Tunel Kvanj
 16. 15/01/2023 – 20/01/2023:
Organizacija i vođenje implementacije arheoloških iskopavanja lokacije "Bunker" u sklopu Starog grada Tešanj
 17. 29/04/2023 – 05/05/2023:
Organizacija i vođenje implementacije arheoloških iskopavanja, konzervacije, i revitalizacije Starog grada Tešanj – II faza, probna arheološka istraživanja i utvrđivanje arheološkog i arhitektonskog potencijala
 18. 10/2023:
Organizacija i vođenje arheoloških istraživanja na arheološkom lokalitetu u Gornjoj Kozici

Komisija je mišljenja da je kandidat prof.dr. Kaljanac sa osamnaest arheoloških terenskih na području cijele Bosne i Hercegovine doprinio razvoju arheološkog znanja o prošlim vremenskim epohama, kao i povećao profilaciju arheologije u širem javnom prostoru.

d) Međunarodni projekti

U periodu nakon izbora u posljednje zvanje, prof. dr. Adnan Kaljanac je predvodio implementaciju dva međunarodna u kojima je učestvovao Univerzitet u Sarajevu, i to kako slijedi:

1. Izrada i uspješna aplikacija HERISTEM projekta, a kao odgovorno lice ispred Katedre za arheologiju učestvuje u implementaciji projektnih aktivnosti u periodu od 15.11.2019. do 31.09.2022. godine
2. Vođenje implementacije prve faze projekta Our Cultural Heritage – The Basis of our House Europe u sklopu EUPeace alijanse u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

e) Učešće na naučnim konferencijama:

U periodu od posljednjeg izbora u zvanje kolega Kaljanac učestvovao je s izlaganjima na pet međunarodnih i domaćih naučnih konferencija i skupova, i to:

- 28/11/2018 – 30/11/2018 Budva:
Međunarodni multidisciplinarni naučni simpozijum po pozivu „Antička Budva“ sa temom: "Legenda o Kadmu: Osnivanje grada Butoe i moguće porijeklo imena Iliri"
- 03/06/2022 – 04/06/2022 Beograd:
Entrepreneurship & archaeological heritage Heristem project seminar
- 18/11/2022 Beograd:
Međunarodna konferencija Teaching STEM in Heritage sa temom: "EXPERIENCES, RESULTS, AND KNOWLEDGE TRANSFER DURING UNSA ARCHAEOLOGICAL RESEARCH USING GEOPHYSICAL MEASURING DEVICES, LASER SCANNING, LIDAR, AND UAV FROM 2016 TO TODAY"
- 18/05/2024 Sarajevo:
Okrugli stol "Antička prošlost kao oružje u rukama modernog nacionalizma" sa temom: "Upotreba ilirskog heroizma kao preteče NOB-a"
- 13/06/2024 Sarajevo
Javno naučno predavanje "Naša prošlost" sa temom: "Sarajevo i njegova okolina u prošlosti"

NASTAVNO-PEDAGOŠKI RAD

Uz sve naprijed navedeno, Komisija ističe da prof. dr. Adnan Kaljanac kroz čitav svoj dosadašnji akademski angažman postiže izuzetno dobre rezultate u nastavnom procesu. Ti su rezultati vidljivi putem visokih ocjena dobivenim na studentskim evaluacijama. U tom smislu posebno naglašavamo posvećen rad sa studentima prve godine, koje kroz predmete Uvod u arheologiju I i Uvod u arheologiju II temeljito i uvodi u relevantne problematike arheologije kao naučne discipline.

Mentorstva i supstitucija:

U periodu od izbora u posljednje zvanje prof. dr. Kaljanac uspješno je okončao sedam mentorstva završnih radova na drugom ciklusu studija, i to:

1. Maida Turkmanović, tema: *Značaj arheološke dokumentacije*
2. Zerina Kulović, tema: *Sepulkralni kult u željeznom dobu na području istočne Bosne i Hercegovine*

3. Amna Agić, tema: *Odnos srednjobosanske grupe sa glasinačkim glasinačkom kulturom*
4. Najda Durmo, tema: *Forenzička arheologija i njena uloga u arheološkim i historijskim interpretacijama*
5. Dalila Kaljanac, tema: *Razvoj arheološke paradigme na prostoru Bosne i Hercegovine u periodu od 1945. do 1992. godine*
6. Amina Karaica, tema: *Prahistorijska ishrana i njen utjecaj na razvoj kulturoloških fenomena prahistorije Balkana*
7. Emela Đuliman, tema: *Rezultati arheološkog istraživanja na lokalitetu Vranjače kod Debelog Brda*

Pored navedenih, kandidatu Adnan Kaljanac nedostaje mentorstvo na trećem ciklusu studija. Komisija cijeni da je razlog za nedostatak mentorstva objektivan, a na osnovu člana IV stav (4) Upute o realizaciji izbora u isto ili više akademsko zvanje Univerziteta u Sarajevu u skladu s uslovima propisanim ranijim zakonom (Senat UNSA, broj 01-15-29 /23 od 27.09.2023.), koji glasi: "Objektivni razlozi za neispunjavanje uvjeta mentorstva iz stava (1) ovih uputa su...: b) ako nijedan kandidat nije prijavio temu završnog rada odnosno magistarskog ili doktorskog rada iz naučne oblasti za koju se vrši izbor."

Kao ekvivalenciju za mentorstvo, kolega Kaljanac priložio je tri naučna rada objavljena u časopisima koji prate relevantne baze podataka u odnosu na minimalne uvjete propisane Zakonom o visokom obrazovanju, i to:

1. Kaljanac, Adnan, Jesenko Hadžihasanović i Elma Abaspahić. 2023. »Archaeology as a Collection of Objects d'Art Artefacts. Austro-Hungarian Occupation of Bosnia and Herzegovina as the Birth of (Non) Scientific Archaeology, Archaeology & Colonialism«. *Archaeological Review from Cambridge*, 38(1): 57-76.
2. Kaljanac, Adnan i Jesenko Hadžihasanović. 2023. »Rezultati arheološke prospekcije 2017. godine na lokalitetu Vranjače«. *Godišnjak Centra za balkanološka istraživanja Akademije nauka i umjetnosti BiH*, 51:51-64.
3. Kaljanac, Adnan. 2023. »Idea or interpretation: forming the identity of Illyrians in early archaeological studies«. *Ars & Humanitas*, 17(2): 107-127.

Komisija cijeni da su tri navedena rada valjana supstitucija za nedostajuće mentorstvo na trećem ciklusu studija.

PRIJEDLOG S OBRAZLOŽENJEM:

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, Komisija je ustanovila da kandidatura prof. dr. Adnana Kaljanaca zadovoljava zakonske kriterije neophodne za izbor u zvanje *redovni profesor* za područje (oblast): *humanističke nauke*, polje: *arheologija*, grana: *opća arheologija prehistorija*.

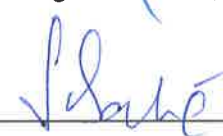
Ovaj stav argumentiramo sljedećim činjenicama:

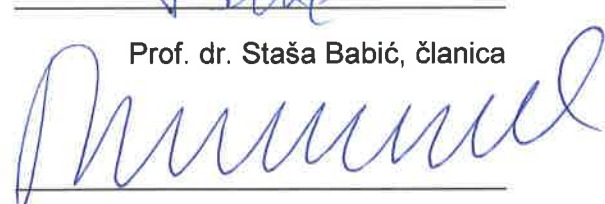
1. U periodu od posljednjeg akademskog napredovanja prof. dr. Adnan Kaljanac objavio je tri knjige, petnaest naučnih članaka, uspješno vodio dva međunarodna projekta, te s uspjehom okončao sedam mentorstava na drugom ciklusu studija. Time je premašio neophodne uslove za izbor u zvanje redovnog profesora.

1. U periodu od posljednjeg akademskog napredovanja prof. dr. Adnan Kaljanac objavio je tri knjige, petnaest naučnih članaka, uspješno vodio dva međunarodna projekta, te s uspjehom okončao sedam mentorstva na drugom ciklusu studija. Time je premašio neophodne uslove za izbor u zvanje redovnog profesora.
2. Kandidat je, od posljednjeg akademskog napredovanja, uspješno predvodio implementaciju osamnaest terenskih radova na području cijele Bosne i Hercegovine i time doprinio razvoju arheološkog znanja o prošlim arheološkim epohama, kao i popularizaciji arheologije u širem javnom prostoru.
3. Kandidat je, od izbora u posljednje zvanje, učestvovao na tri međunarodne i dvije domaće naučne konferencija i simpozija čime je dao važan doprinos umrežavanju i vidljivosti Univerziteta u Sarajevu, a posebno Odsjeka za arheologiju i bosanskohercegovačke arheologije općenito, u međunarodnim i domaćim okvirima.

Na osnovu svega navedenog, članovi Komisije konstatiraju da prof. dr. Adnan Kaljanac ispunjava uvjete za akademsko napredovanje u više zvanje. Stoga svesrdno i sa zadovoljstvom predlažemo Vijeću Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta u Sarajevu da se za **REDOVNOG PROFESORA** za PODRUČJE (OBLAST): HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: ARHEOLOGIJA, GRANA: OPĆA ARHEOLOGIJA (predmeti: Uvod u arheologiju 1 i 2, Arheološki praktikum 1 i 2, Metodologija naučnih istraživanja, Arheološka teorija), PRETHISTORIJA, (predmeti: Paleolit i mezolit, Neolit i eneolit, Metalno doba, Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1 i 2, Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja, Brončano i željezno doba na području Bosne i Hercegovine, Kulturne odlike neolita i eneolita, Litičke industrije starijeg kamenog doba, Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta), na Odsjeku za arheologiju Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta izabere **prof.dr. Adnan Kaljanac**.

Prof. dr. Predrag Novaković, predsjednik

Prof. dr. Staša Babić, članica

Prof. dr. Adnan Busuladžić, član

Izveštaj usvojen na ^esjednici Vijeća Odsjeka za arheologiju 11.7.2024

Sastavni dio ovoga izvještaja jeste pismena potvrda Službe za pravne, personalne i opće poslove Fakulteta broj 03-02/501 od 03. 07. 2024., u skladu s članom 124. Stav (1) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo”, 36/22).

USVOJENO NA SJEDNICI
ODSJeka/KATEDRE ODRZANOJ
DANA 11.7.2024
PREDSJEDNIK VIJEĆA ODSJeka
